

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE İLİŞKİN TUTUMLARI VE MESLEKİ YETERLİLİK ALGILARI: KKTC ÖRNEĞİ¹

ATTITUDES OF PHYSICAL EDUCATION TEACHERS AND PERCEPTIONS REGARDING TEACHING PROFESSION: TRNC CASE

İlhan TERZİOĞLU

Uzm, Lefke Avrupa Üniversitesi Spor Dairesi, Lefke, KKTC

Orcid: <https://orcid.org/0000-0002-2550-6214>

iterzioglu@eul.edu.tr

Received: January 10, 2022

Accepted: April 26, 2022

Published: June 30, 2022

Suggested Citation:

Terzioğlu, İ. (2022). Beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları ve mesleki yeterlilik algıları: KKTC örneği. *International Journal of Su-Ay Development Association (IJOSDA)*, 1(1), 1-19.

This is an open access article under the [CC BY 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Öz

Bu araştırmanın amacı, beden eğitimi öğretmen adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları ve Mesleki Yeterlilik Algılarını belirlemek ve algılarının bazı değişkenler açısından farklılık gösterip göstermediğini incelemektir. Araştırmanın evrenini KKTC üniversitelerde öğrenim gören beden eğitimi yüksek okulu bölümü öğrencileri oluşturmaktadır, araştırmanın örneklemini ise uygun örnekleme yöntemi ile seçilen biri devlet diğeri özel üniversite olmak üzere iki farklı üniversitenin Beden eğitimi yüksek okulu bölümünde öğrenim gören 172 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, Semerci (1999) tarafından geliştirilmiş olan “Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutum Ölçeği” ile Çakır, Erkus ve Kılıç tarafından geliştirilen “Aday Öğretmenin Kendine İlişkin Yeterlik Algısı Ölçeği” kullanılmıştır. Ayrıca bağımsız değişkenlerin belirlenmesi için (üniversite, cinsiyet, sınıf, bölüme ait araç-gereç malzeme durumu, spor yapma durumu, lisanslı sporcu ve aktif spor yapıyor mu), araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde; yüzdeler (%), frekans (f) dağılımı, testi, grupların ölçekten aldıkları puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığı için normal dağılan verilerde bağımsız gruplar’ t testi”, Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA testi, parametrik olmayan veriler için ie Mann-Whitney-u Test ve Kruskal-Wallis Test Hata payı .05 olarak alınmıştır. Araştırmada öğretmen adaylarının Beden eğitimi öğretmenliğine karşı tutumlarının, düşük olduğu cinsiyet değişkeni açısından erkek öğrenciler lehine anlamlı fark var iken üniversite değişkeninin tutumlarını değiştirmedeği ve sınıf düzeyinin her yıl tutumlarını yükselttiği sonucuna varılmıştır. Ayrıca salon saha araç gereç durumu, spor yapma durumu veya lisanslı olarak spor yapma durumuna göre fark bulunamamıştır. Öğretmenlerin kendilerine ilişkin yeterlilik algılarının oldukça yüksek olduğu cinsiyet değişkenine göre anlamlı fark olmadığı, üniversite değişkeninin öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterlilik algılarını değiştirmedeği, 1. Sınıftan 4. Sınıfa kadar geçen 4 yıllık eğitim sürecinin öğretmen adaylarının kendilerine ilişkin yeterlilik algılarını değiştirmedeği, salon saha araç gereç durumu, spor yapma durumu veya lisanslı olarak spor yapma durumuna göre anlamlı fark bulunamamıştır.

Anahtar Terimler: Spor, beden eğitimi öğretmen adayı, mesleki yeterlilik, mesleki tutum, algı.

Abstract

The main purpose of this research is to identify the attitudes and professional competence perspectives towards teaching profession of prospective physical education teachers, in order to see if they differentiate in certain aspects. The main scope for the research are the students who are studying in Physical Education Higher Education in Turkish Republic of Northern Cyprus and the research sample has been chosen with the most suitable method as 1 government university and 1 private university, that are consisted of 172 students who are studying in the mentioned field. For the research, to be able to collect data, Semerci (1999)’s ‘Teachers’ Attitude Scale Related to Teaching Profession’ and Çakır, Erkus ve Kılıç’s ‘Candidate Teacher’s Self-Related Proficiency Perception Scale’ have been used. Furthermore, to be able to identify independent variables such as university, gender, class, related equipment, sports involvement, licenced/not-licenced, active/passive classifications, a survey was developed by the researcher. Data analysis have been carried out with percentages (%), frequency distribution (f), ‘t test’; to be able to calculate the mean score between differentiating groups, one-way analysis of

¹ Bu çalışma yazarın Prof. Dr. Oğuz Serin’in danışmanlığında yapılan yüksek lisans tezinin bir bölümünden üretilmiştir.

variance ANOVA, Mann-Whitney-u Test for non-parametric data have been used and Kruskal-Wallis Test Error Margin has been considered as .05. In the research, firstly, it can be seen that, prospective teachers' attitudes towards physical education teaching is low. When gender difference is considered, male students are more advantageous, when university difference is considered, similar results can be obtained however when grade/class division is considered, it can be seen that attitudes are improving through out the years. Similar results have been obtained when field, equipment, gym, sports involvement, licence aspects are considered. Secondly, teachers' self related competency perspectives are observed to be very developed with no gender and no university differentiation. Similar results obtained when class/grade division were considered on self competency perspectives starting on from year 1 until 4 as well as the field, equipment, gym, sports involvement, licence considerations.

Keywords: Sports, prospective physical education teacher, professional competence, professional attitude, perception.

GİRİŞ

Son yıllarda Kuzey Kıbrıs Türk cumhuriyetinde bulunan Üniversitelerin bir çoğunda Beden Eğitimi (BESYO) bölümleri açılmaktadır. Ülkemiz Üniversitelerinde açılan bu bölümlerin öğrenci alırlarken koymuş oldukları kriterleri göz önüne alacak olursak öğretmen yetştirme ve yetiştirilen öğretmenlerin nasıl bir nitelikte oldukları da gözlemlenmektedir. Yetiştirilen öğretmenlerin kalitesinin ve öğretmen öğrenci uyumunun ne şekilde öğrencilere yansıtıldığı ve öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları yer almaktadır. Beden eğitimi bölümlerinin öğretmenlik mesleğine ait olan yeterliliklerinin ve tutumların kazanıldığı ve sahip olduğu olanaklar (ekonomik, tesis ve bina durumu, ekipman yeterliliği v.b) ve beden eğitimi bölümlerinde eğitim görmekte olan öğrencilerin mesleki yeterliliklerine ilişkin olumlu düşünceler ve tutumlar edinme konusunda ve algılarında önem arz etmektedir. 70, 80 ile 90'lı yıllarda beden eğitimi bölümüne girmek isteyen ve bu bölümlere hazırlanan öğrenci adaylarının spor geçmişlerine bakacak olursak başarılı spor geçmişleri olduğu ve hemen hemen hepsinin de bir branşta uzman olduklarını görmek mümkündür, şimdilerde ise özel üniversitelerin yapılan spor yeterlilik test sınavlarında alınacak olan öğrencilerin sportif geçmişleri göz önüne alınmaksızın BESYO lara girdikleri gözlenmektedir. Bu amaçla araştırmanın problemini, spor yapan ve spor yapmayan beden eğitimi bölümü öğrencileri aynı zamanda öğrencelerin mensubu olmaya aday oldukları mesleklerine dair tutumları ve buna dair mesleki yeterlilik algılarına yönelik çeşitliliğini oluşturmaktadır. Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki algılarının önemini anlamak için aldıkları derslerin sürdüğü zamanda ne şekilde tutum sergiledikleri ve mesleklerine ait tutumlarını nasıl yönlendirip mesleki yeterlilik algılarına nasıl etki yaptığını saptamak öğretmenlik mesleğinin gelişimi ve yükselişi açısından önemli olacaktır. Beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmen mesleğine ilişkin tutumları, mesleki yeterlik algılarının ve inançlarının belirlenmesi;bu mesleğe aday bireylerin kendilerini tanımlayabilmelerine, eğitim hayatları boyunca kendilerine kattıkları birikimler mesleki doyumlarını da etkileyecek ve bunun yanında öğrencilerin öğretmenliğe ilişkin tutumları ve mesleki yeterliklerine yönelik olan algıları arasındaki ilişkinin bilinmesi, kendi eksiklerini tespit etmeleri açısından da önem taşımaktadır.

Amaç

Bu araştırmanın amacı spor yapan beden eğitimi öğretmen adayları ile spor yapmayan beden eğitimi öğretmen adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları ve Mesleki Yeterlilik Algılarını belirlemek ve algılarının bazı değişkenler açısından farklılık gösterip göstermediğini incelemektir. Ayrıca araştırmada ikinci amacı olarak Spor yapan ve yapmayan beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları ve öğretmenlik mesleğine yönelik algıları arasında anlamlı düzeyde bir ilişki olup olmadığını belirlemektir.

Problem Cümlesi

Beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları ile mesleki yeterlilikleri ne düzdedir ve spor yapan ile yapmayan öğretmen adaylarının tutum ve yeterlilikleri arasındaki ilişki ne düzeydedir?

Alt Problemler

Beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları;

1. ne düzeydedir?
2. cinsiyetine göre,
3. öğrenim gördüğü okul değişkenine göre,
4. sınıf düzeyine göre,
5. salon saha araç gereç ve malzeme durumu değişkenine göre,
6. spor yapma değişkenine göre,
7. sporcu olarak lisanslı ve aktif olarak spor yapıyor olması değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?

Beden eğitimi öğretmen adaylarının yeterlik algıları;

8. ne düzeydedir?.
9. cinsiyetine göre,
10. öğrenim gördüğü okul değişkenine göre,
11. Sınıf düzeyine göre,
12. Salon saha araç gereç ve malzeme durumu değişkenine göre,
13. Spor yapma beğişkenine göre,
14. Sporcu olarak lisanslı ve aktif olarak Spor yapıyor olması değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?
15. Beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları ve yeterlilik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Bu araştırma beden eğitimi öğretmen adaylarının Mesleğine İlişkin Tutumları Ve Mesleki Yeterlilik Algılarının saptanacağı ve spor yapan ile spor yapmayan beden eğitimi öğretmen adaylarının Tutumları ile Mesleki Yeterlilik Algıları arasındaki farkı ayrıca ilişkiyi ortaya koyacağından ötürü önemlidir. Araştırmanın başka bir önemi de KKTC de ilk kez yapılacak bir araştırma olacağından ötürüdür.

Bilgi çağını yaşadığımız şu günlerde eğitim sisteminde köklü değişikliklerinin yapılabilmesi kaçınılmaz. Bu değişimlerin başında öğretmenlerin yetiştirilmesi gelmektedir. Eğitimin önemli ayağını oluşturan öğretmenler, öğrencilerini bilgi çağının gerekleri doğrultusunda yetiştirmektedir. Bunun için öncelikle öğretmenlerin kendilerini sürekli olarak geliştirerek eğitimdeki yenilikleri takip etmeleri, teknolojiyi eğitim ortamında rahatça kullanabilmeleri gerekir. Yapılan birçok çalışmada öğretmenlerin, öğrencilerini etkileyen en önemli kişilik özelliklerinin başında gelen tutumlarıdır.

Ülkelerin kalkınması ve gelişmesi öğretmenlerin görevlerindeki başarıyla doğru orantılıdır. Çünkü eğitim veren kurumlarının en temel görevi olan eğitim öğretim döneminde öğretmen başrolde oynamaktadır. Bu durumda öğretimin kaliteli bir seviyede olabilmesinin başlıca sorumlusu öğretmenlerdir. Öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarının en özel amacı, öğretmen adaylarınakazandırılması hedeflenen bilgi ve becerilerin yanında öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği tutum davranışlarına kazandırmak ve bu mesleğin gerektirdiği yaklaşımlara yer vermektir. Öğretmen adaylarının sahip olması gereken belirli kişilik özelliklerine sahip olup olmadıklarının test edilmesinin uanında öğretmenlik mesleğini icra ederken mesleğe ilişkin olumlu tutumlar geliştirmeleri gerekmektedir (Çetinkaya, 2007). Yapılan literatür taramasında görülmektedir ki mesleğine ilişkin olumsuz tutumlar geliştiren öğretmenlerin düşük performans sağladıkları ve bu olumsuzlukları öğrencilerine yansıtarak öğrençi başarısında da olumsuzluklar yaşanabilmektedir

Araştırma, Beden eğitimi Yüksek Okuluna bağlı Beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğinin sosyal, duyuşsal tutumuna ve mesleğin Beden Eğitime yönelik tutumları arasındaki farkı belirlemenin yanında nitelikli ve başarılı bir öğretmenlik eğitimi sürecinde alınması gereken önlemler konusunda ilgililere yardımcı olmak ve geliştirilen Tutum ölçeği ve Yeterlilik ölçeği ile, bu yöndeki tutumların belirlenmesinde çeşitlilik oluşturarak Spor yapan ve Yapmayan Beden eğitimi Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine katkı sağlamak açılarından önemlidir.

Problem durumu, amaçları ve araştırmanın önemi incelendiğinde bu araştırma sonuçlarının;

1. Öğretmenlik mesleğinin tanımı, özellikleri, toplumsal rolü ve önemi konusunda bazı temel verileri sağlayabileceği,
2. KKTC deki BESYO öğrencilerinin genel olarak öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını değerlendirme konusunda öğrencilerin düşüncelerini, duyuşsal kaygılarını, akademik beklentilerini yansıtabileceği,
3. Beden Eğitimi Öğretmen adaylarının genel olarak öğretmenlik mesleğine yönelik (bilişsel, duyuşsal, davranışsal) tutumlarının ve öğretmenlik mesleğine ait yeterliliklerinin bazı değişkenler açısından karşılaştırılarak anlamlı farklılıkları ortaya koyabileceği,
4. Beden Eğitimi Öğretmen adaylarının bu mesleği tercihindeki sebeplere ilişkin faktörleri ortaya koyabileceği,
5. Araştırmanın bu mesleği tercih eden adaylarının sosyo-kültürel özelliklerini yansıtacağı,
6. Konuyla ilgili mevcut bilgilere yeni bilgiler katabileceği,
7. Araştırmacılara yeni araştırma problemleri sunabileceği ve yeni araştırmacılara ön fikir oluşturabileceği umulmaktadır.

YÖNTEM

Araştırmanın modeli

Bu araştırma, genel tarama modellerinden biri olan “ilişkişel tarama modeli”ne uygun olarak yapılmıştır. ilişkişel çözümlenme için korelasyon ve karşılaştırma yöntemi kullanılmıştır. Karasar (2002) ilişkişel tarama modelini “iki veya daha çok değişken arasında birlikte değişim varlığını veya derecesini belirlemeyi amaçlayan bir yöntem” (Karasar, 2002). olarak tanımlanır.

Evren ve örneklem

Bu araştırma bir alan araştırması niteliğindedir ve araştırmanın kapsamına yalnızca Beden Eğitimi öğretmen adayı unsuru girmektedir. Araştırmanın genel evrenini KKTC üniversitelerde öğrenim gören beden eğitimi yüksek okulu bölümü öğrencileri oluşturmakta, çalışma evrenini ise bireyi devlet diğeri özel üniversite olmak üzere iki farklı üniversitenin Beden eğitimi yüksek okulu bölümü'nün tüm sınıflarında okuyan öğretmen adayları oluşturmaktadır. Çalışma evreninde uygun örneklem yöntemiyle belirlenen 40'ı kadın ve 132'si erkek öğrenci olmak üzere toplam 172 tane Beden Eğitimi öğretmeni adayı araştırmanın örneklemine oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama araçları olarak Beden Eğitimi öğretmen adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarını belirlemek üzere Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutum Ölçeği, Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Yeterlilik düzeylerini belirlemek için ise Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Yeterlilik Ölçeği kullanılmıştır. Ayrıca Beden Eğitimi öğretmen adaylarının bağımsız değişkenlerini belirlemek üzere araştırmacı tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmada örneklemi oluşturan beden eğitimi yüksek okulu öğretmen adaylarının sosyo demografik özelliklerinin belirlenmesi için 12 sorudan oluşan bir bilgi formu oluşturulmuştur. Araştırmacı tarafından hazırlanan bu form, öğretmen adaylarının okuduğu üniversite, cinsiyeti, sınıfı, anne mesleği, baba mesleği, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, okuduğu okula ait salon, saha, araç-gereç ve malzeme durumu, spor yapma durumu, aktif spor yapılan yılı, herhangi bir spor dalında lisanslı olarak (antrönör, hakem, sporcu vb.) aktif olarak faaliyet gösteriyor mu gibi ilgili soruları içermektedir. Anketler uygulanıp analiz aşamasına geldiğinde bazı maddeler birleştirilmiş, analizler ona göre yapılmıştır.

Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutum Ölçeği

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen adayları üzerinde yapılan bu araştırmada ulaşılan veriler Semerci (1999) un geliştirmiş olduğu Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutum Ölçeği ile toplanmıştır. Ölçek toplamda 30 maddeden oluşmakta bu maddelerin 8'i olumsuz geri kalan 22'si ise olumlu ifadeler içermektedir. Ölçek "Tamamen katılıyorum" "Şiddetle reddediyorum" seçenekleri arasında derecelendirilmiş olup, beşli likert şeklinde derecelendirilmiştir. Ölçeğin güvenilirlik katsayısı Cronbach Alpha .68'dir.

Ölçekten alınabilecek puan ortalamaları $X=0.50 - 1.50$ ise "şiddetle reddediyorum" seçeneğine denk gelmekte olup oldukça düşük düzeyde, $X=1.51 - 2.50$ ise "katılmıyorum" seçeneğine denk gelmekte olup düşük düzeyde, $X=2.51 - 3.50$ ise "kararsızım" olarak orta düzeyde, $X=3.51 - 4.50$ ise "kısmen katılıyorum" olarak yüksek düzeyde, $X=4.51 - 5.50$ ise "tamamen katılıyorum" oldukça yüksek düzeyde olarak ifade edilmektedir.

Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Yeterlilik Ölçeği

Öğretmenliğe yönelik yeterlik algılarına ilişkin veriler ise Çakır, Erkus ve Kılıç tarafından geliştirilen "Aday Öğretmenin Kendine İlişkin Yeterlik Algısı Ölçeği" kullanılmıştır. Tek boyutlu olarak geliştirilen ölçek, 30 maddeden oluşmakta ve 5'li likert tipindedir. Seçenekler 0-4 arasında puanlanmış olup, ölçek "bana hiç uygun değil" (0) seçeneğinden, "bana çok uygun" (4) seçeneğine doğru derecelendirilmiştir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan ortalaması "0", en yüksek puan ortalaması ise "4"dir. Ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı .80'dir.

Veri toplama aracı ilgili Üniversitelerden izin alınarak 2016-2017 öğretim yılının bahar döneminde KKTC'de bulunan özel bir üniversite ve devlet üniversitesi Beden Eğitimi Yüksek Okullarında tüm sınıfları kapsayan toplamda 172 Beden Eğitimi öğretmeni adayına uygulanmıştır. Tutum ve Yeterlilik ölçeği formları bizzat araştırmacı tarafından öğrencilere dağıtılmış ve cevaplandırılması için beden eğitimi öğretmeni adaylarına 15-20 dk süre tanınmış ve formlar yine araştırmacı tarafından toplanmıştır. Eksik veya yanlış doldurulmuş formlar değerlendirmeye alınmamıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde; yüzdeler (%), frekans (f) dağılımı, testi, grupların ölçekten aldıkları puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığı için normal dağılan verilerde bağımsız gruplar't testi", Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA testi, parametrik olmayan veriler için ise Mann-Whitney-U Test ve Kruskal-Wallis testi kullanılmıştır. Araştırmada önem düzeyi .05 olarak alınmıştır.

BULGULAR VE YORUMLAR

Öncelikle çalışmada kullanılmış olan ölçeklerin çalışmadaki geçerlilik ve güvenilirlik analizi yapılarak çalışmadaki verilerin parametrik mi nanparametrikmi özelliklere sahip oldukları test edilmiş olup bu doğrultuda uygun olan analizler seçilip uygulanmıştır. Araştırma kapsamındaki bağımsız değişkenlerin yüzde ve frekans değerleri Tablo halinde verilmiş ve grafikler ile gösterilip açıklanmıştır. Son olarak da araştırma dahilindeki öğretmen adaylarının okuduğu üniversite, cinsiyeti, sınıfı, okuduğu okula ait salon, saha, araç-gereç ve malzeme durumu, spor yapma durumu, herhangi bir spor dalında lisanslı olarak (antrönör, hakem, sporcu vb.) aktif olarak faaliyet gösterme degiskenlerinin' 'Aday Öğretmenin Kendine İlişkin Yeterlik Algısı Ölçeği'nden (AÖKİYAÖ)" ve Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutum Ölçeğinden (ÖÖMİTÖ) alınan puanlara göre istatistiki analizleri Tablolarda halinde verilmistir.

Tablo 1. Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutum Ölçeğine yönelik güvenilirlik analizi

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.794	.861	30

Tablo 2 de görüleceği üzere Güvenirlik testi sonucu 30 soru test edilmiş ve güvenirlilik sayısı Cronbach's Alpha 0.794 dir. 0.70 den büyük olması ölçeğin güvenilir olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca aynı ölçme aracı ile değişik ortam ve evrenlerde uygulamaların yapılması yapısal geçerlilik olduğunu göstermektedir.

Tablo 2. Mesleki Yeterlilik Ölçeğine yönelik güvenirlilik analizi.

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.804	.910	30

Güvenirlilik testi sonucu toplamda 30 soru test edilmiş olup güvenirlilik sayısı Cronbach's Alpha 0.804 dir. 0.70 den büyük olması yüksek güvenirliliğe sahip bir ölçek çalışması olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 3. öğretmenlik mesleyine yönelik tutum ve meslekiyetlilik ölçeklerinin normallik dağılımı değeri

	Kolmogorov-Smirnov Z	p
Tutum ölçeği	1.740	.005
Mesleki Yeterlilik ölçeği	1.275	.075

Tablo 3 de belirtildiği üzere tutum ölçeği ile toplanmış olan verilerin Kolmogorov-Smirnov Z testindeki anlamlılık düzeyinin ($p>0,05$) oluşu verilerin normal dağılmadığını ifade etmekte ve parametrik olmayan veri analizlerinin kullanılması gerekmektedir. Fakat yeterlilik ölçeği ile toplanmış olan verilerin Kolmogorov-Smirnov Z testindeki anlamlılık düzeyinin ($p>0,05$) oluşu verilerin normal dağılım gösterdiğini ifade etmekte ve parametrik veri analizlerinin kullanılması gerekmektedir.

Katılımcılara Ait Demografik Bilgilerin Dağılımı

Katılımcılara ait demografik bilgilerin dağılımının belirlenmesi amacıyla yüzdeler ve frekans analizi yapılmış Tablo 4. de verilmiştir. Ayrıca yüzdeler dağılımları grafikler eşliğinde belirtilmiştir.

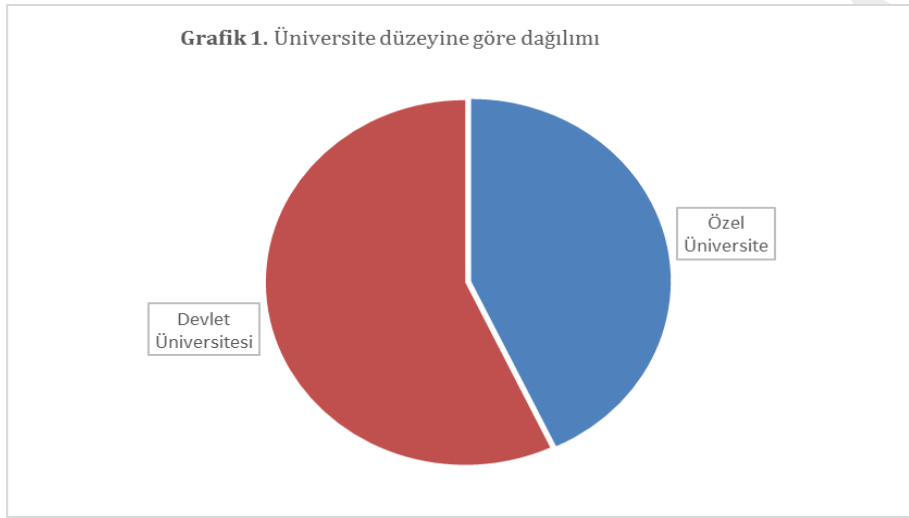
Tablo 4. Katılımcılara ait demografik bilgilerin dağılımının belirlenmesi amacıyla yüzdeler ve frekans analizi.

		n	%
Üniversite	Özel	74	43.0 %
	Devlet	98	57.0 %
Sınıf	1.sınıf	46	26.7%
	2.sınıf	27	15.7%
	3.sınıf	54	31.4%
	4. sınıf	45	26.2%
	Cinsiyet	Kadın	40
Salon/saha/araç gereç malzeme durumu	Erkek	132	76.7%
	Tamamen yeryetetersiz	25	14.5%
	Yetersiz	51	29.7%
	Biraz yeterli	43	25.0%
	Yeterli	37	21.5%
	Tamamen yeterli	16	9.3%

Spor yapıyor musunuz?	Evet	97	56.4%
	Hayır	75	43.6%
Sporcu olarak lisanslı ve aktif olarak Spor yapıyor musunuz?	Evet	27	15.7%
	Hayır	145	84.3%

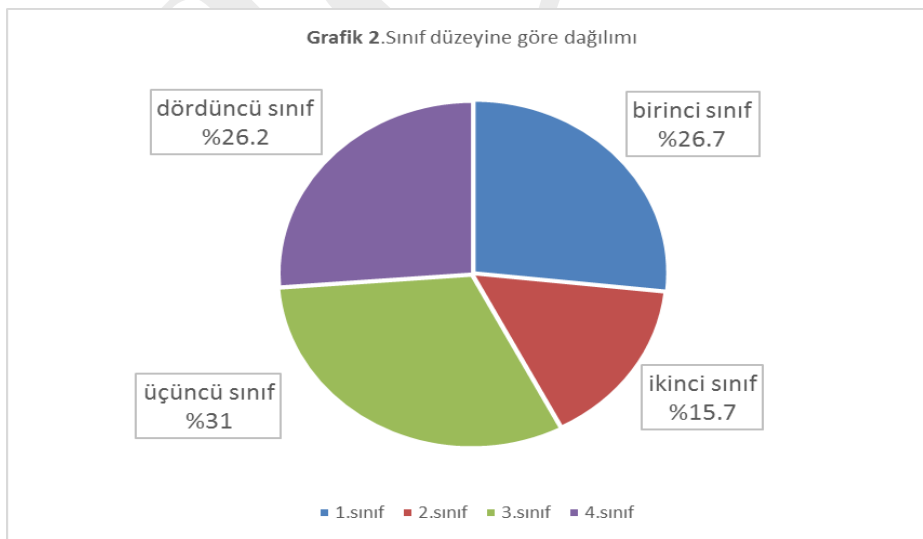
Yüzdelerik Dağılımları ve Grafikler

Katılımcıların üniversitelere göre dağılımı incelendiğinde; beden eğitimi öğretmen adaylarının %43,0'si özel üniversitede, %57,0'ı devlet üniversitesinde öğrenim görmekte olduğu görülmektedir.

Şekil 1. Devlet ve özel okul dağılımı

Sınıf düzeyine göre dağılım incelendiğinde; çalışma grubunun %26,7'si 1. Sınıf, %15,7'si 2. Sınıf, %31, ü 3. Sınıf öğrencileri olup 4. Sınıftaki öğrencilerin oranı ise %26,2'dir.

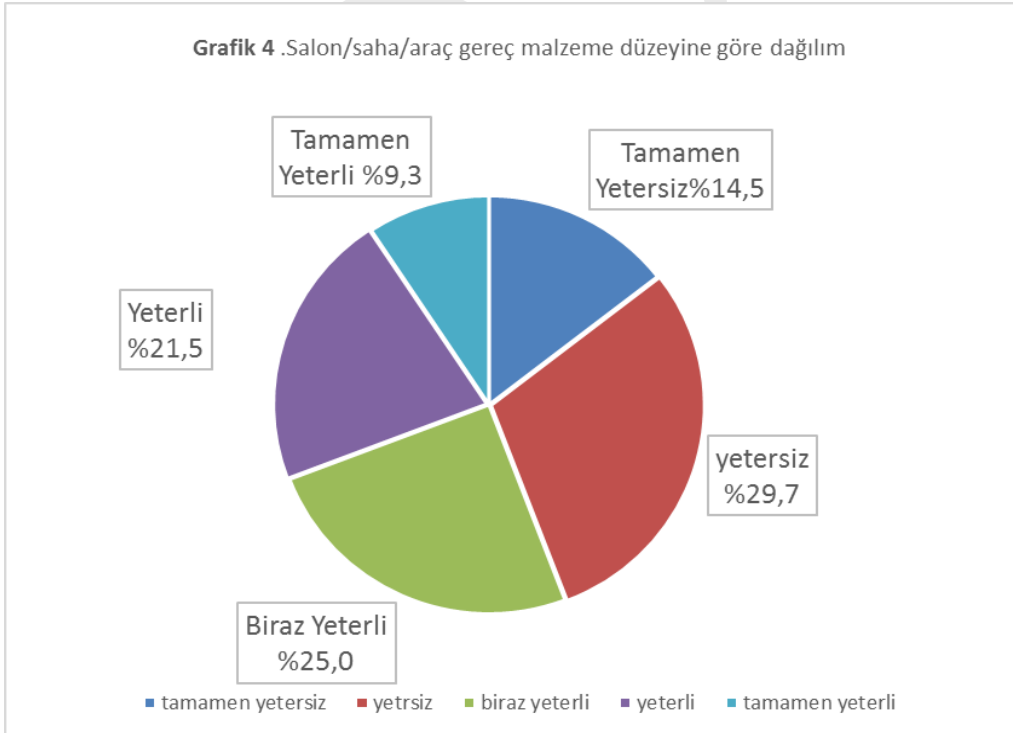
Şekil 2. Sınıf düzeyine göre dağılım

Cinsiyet değişkenine göre dağılım incelendiğinde; katılımcıların %23,3'ünü kadın, %76,7'sini erkek beden eğitimi öğretmen adayları oluşturmaktadır.

Şekil 3. Cinsiyet bağımsız değişkenine göre dağılım

Katılımcıların Salon/saha/araç gereç malzeme durumu tamamen yetersiz ve tamamen yeterli bulmaları açısından dağılım incelendiğinde; öğrencilerin %14,5'i tamamen yetersiz, %29,7'si yetersiz, %25,0'ı biraz yeterli, %21,5'i yeterli ve %9,3'ü ise tamamen yeterli bulduklarını belirtmişlerdir.

Şekil 4. Salon, saha, araç gereç malzeme düzeyine göre dağılım

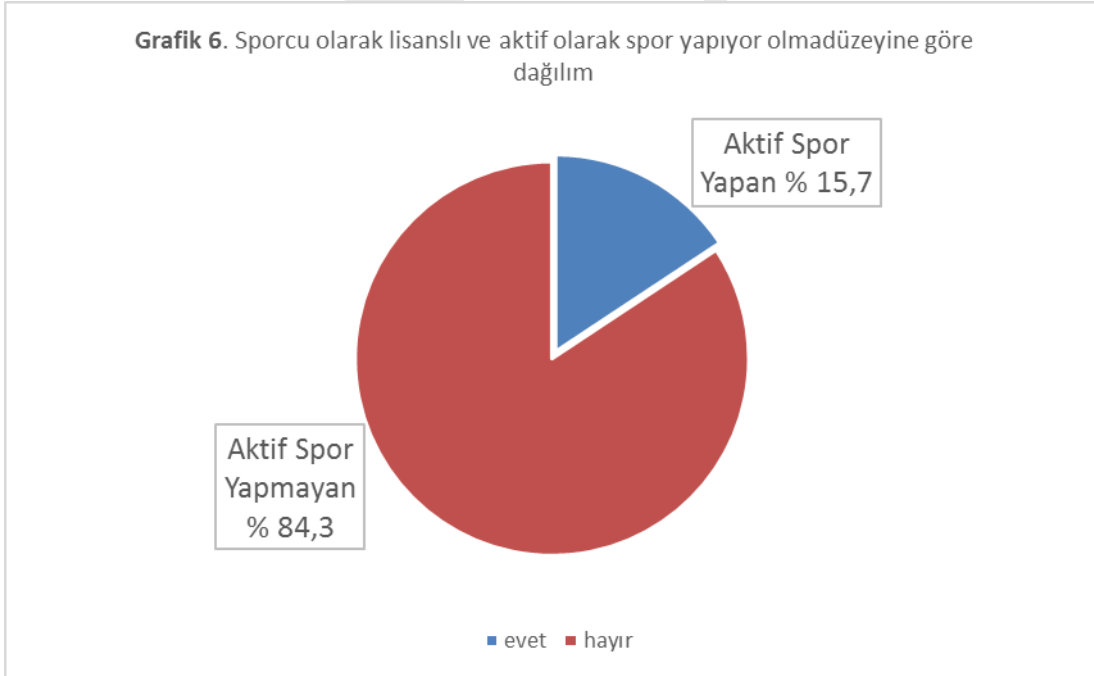
Spor yapma durumu dağılımı incelendiğinde; beden eğitimi öğretmen adaylarının %56,4'ü spor yaptığını %43,6'sı ise spor yapmadıklarını belirtmişlerdir.

Şekil 5. Spor yapma durumu dağılımı

Sporcu olarak lisanslı ve aktif olarak spor yapıyor olma durumu dağılımı incelendiğinde; katılımcıların %15,7'si, sporcu olarak lisanslı ve aktif olarak spor yaptıklarını, %84,3'ü ise yapmadıklarını belirtmiştir.

Şekil 6. Sporcu olarak lisanslı ve aktif olarak spor yapıyor olma durumu dağılımı

Araştırmanın birinci alt problemi beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ne düzeydedir? Şeklinde ifade edilmiştir.

Öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum ölçeği 5 li likert tipinde yapılandırılmış olup ölçekten alınabilecek olan en düşük puan ortalaması ile alınabilecek en yüksek puan ortalaması tamamen katılıyorum dan şiddetle reddediyorum doğru sıralanmıştır: $\bar{x}=1.00 - 1.79$ “şiddetle reddediyorum”, $\bar{x}= 1.80 - 2.59$ “katılmıyorum”, $\bar{x}=2.60 - 3.39$ “kararsızım”, $\bar{x}=3.40 - 4.19$ “kısmen katılıyorum”, $\bar{x}=4.20 - 5.00$ “tamamen katılıyorum” şeklindedir.

Beden eğitimi Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının ne düzeyde olduğunu belirleyebilmek amacıyla tutum puanlama ortalaması, standart sapması, minimum ve maximum değerler hesaplanmış analiz sonuçları Tablo 5 de verilmiştir.

Tablo 5. Beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarını tanımlayıcı istatistikler.

	n	$\bar{x}$	SS	Min.	Max.
Toplam	172	2.219	.500	1.00	5.00

Tablo 5’de görüleceği üzere Beden eğitimi Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeğinden alabilecekleri en düşük puan ortalaması $\bar{x}= 1.00$ iken en yüksek puan ortalaması $\bar{x}=5.00$ dir. Beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarına ilişkin almış oldukları ortalama değer $\bar{x}= 2.219$ olarak ölçekteki “katılmıyorum” seçeneğine denk gelmekte bu da beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının düşük düzeyde olduğunu göstermektedir.

Beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları cinsiyet değişkenine göre farklılaşmakta mıdır? Şeklinde belirtilmiştir.

Aşağıdaki Tablo 6 ve Tablo 7’de beden eğitimi öğretmen adaylarının öğrencilerin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum ölçeğinin cinsiyete göre ortalamaları ve bu ortalamalar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı için yapılan Mann-Whitney-u Test testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 6. Öğretmenlik mesleğinin Cinsiyet değişkenine göre tutumlarını belirlemeye yönelik yapılan Mann-Whitney-u Test

Cinsiyet	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	u	p
Kadın	40	70,39	2815,50	1995,500	,019
Erkek	132	91,38	12062,50		
Total	172				

* $p<,05$ anlamlılık düzeyi.

Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum ölçeği cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Kadın ve erkek öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeylerindeki erkek öğrenciler lehine anlamlı fark vardır. Bunun sebebi ise türk toplumunda beden eğitimi ve spor öğretmenliğinin daha çok erkek mesleği olarak algılanması olabilir.

Beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları öğrenim görülen üniversite değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır? Şeklinde belirtilmiştir.

Tablo 7. öğrenim görülen Üniversite değişkenine göre Öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları belirlemeye yönelik yapılan Mann-Whitney-u Test.

Üniversite	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	u	p
Özel Üniversite	74	86,33	6388,50	3613,500	,952
Devlet Üniversitesi	98	86,63	8489,50		
Toplam	172				

* $p<,05$ anlamlılık düzeyi.

Tablo 7 de belirtildiği gibi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum ölçeği Üniversite değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir ($p < 0,05$). Başka bir ifade ile özel üniversite öğrencileri ile devlet üniversitesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları aynı düzeydedir. Bu durum üniversite değişkeninin beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarını değiştirmediklerini göstermektedir.

Öğretmen adaylarının Beden eğitimi öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları sınıf düzeyi değişkenine göre farklılaşmakta mıdır? Şeklinde belirtilmiştir.

Tablo 8. sınıf düzeyi değişkenine göre Öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları belirlemeye yönelik yapılan Kruskal-Wallis Test.

Sınıf	n	Sıra ortalaması	χ^2	df	p
1.	46	67,43	13,489	3	,004
2.	27	83,73			
3	54	88,98			
4.	45	103,81			
Toplam	172				

Tablo 6 da görüleceği üzere sınıf düzeyine göre, beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları arasında anlamlı fark vardır ($p > 0,05$). Öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum düzeylerinin en yüksek sıra ortalaması ile 4. Sınıf öğrencilerinde endüyük sıra ortalaması ile 1. Sınıf öğrencilerindedir. ayrıca 1. Sınıf tan 4. Sınıfa kadar gelen öğrencilerin sıra ortalamalarına göre her yıl öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının yükseldiği görülmektedir. Başka bir deyişle sınıf değişkeninin öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarında her alt sınıfa göre üst sınıfın lehine anlamlı fark oluşturduğu söylenebilir. Bunun sebebinin ise beden eğitimi öğretmen adaylarının öğrenim süreçleri içerisinde her geçen yılın öğretmenlik mesleğini baha iyi tanımaları ve içsel ile dışsal çevrenin de etkileri ile algılarına olumlu yön vermiş olması, şeklinde yorumlanması yanlış olmayacaktır.

Beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları salon saha araç gereç ve malzeme durumu değişkenine göre farklılaşmakta mıdır? Şeklinde belirtilmiştir.

Tablo 9. Salon saha araç gereç ve malzeme durumu değişkenine göre Öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları belirlemeye yönelik yapılan Kruskal-Wallis Test.

Salon saha araç gereç malzeme durumu	n	Sıra ort	χ^2	df	p
tamamen yetersiz	25	66.60	7,798	3	.051
yetersiz	51	85.85			
biraz yeterli	43	87.65			
yeterli	37	65.77			
Tamamen yeterli	16	83.16			
Toplam	172				

Beden eğitimi öğretmen adaylarının kullanımı için sağlanmış olan salon, saha, araç gereç ve malzeme durumunun tamamen yetersiz veya yeterli olması öğretmen adaylarının tutumlarında anlamlı fark oluşturmamaktadır ($p < 0,05$). Başka bir ifade ile salon saha araç gereç ve malzeme durumunu tamam yetersiz veya tamamen yeterli gören öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları aynıdır.

Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları spor yapma ve yapmama değişkenine göre farklılaşmakta mıdır? Şeklinde belirtilmiştir.

Tablo 10. Spor yapan ile yapmayan öğrencilerin Öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarını belirlemeye yönelik yapılan Mann-Whitney-u Testi.

Spor yapıyor musunuz?	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	u	p
Evet	97	83,18	11978,50	1538,500	,390
Hayır	75	92,40	2217,50		
Total	172				

Beden eğitimi öğretmen adaylarının Spor yapan ve yapmayanlara ilişkin tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunamamıştır ($p < 0,05$). Bir diğer ifade ile spor yapan ve yapmayan beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları benzer düzeydedir.

Beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleklerine yönelik tutumları Sporcu olarak lisanslı ve aktif olarak Spor yapıyor oluşu değişkenine göre farklılaşmakta mıdır? Şeklinde belirtilmiştir.

Tablo 11. Beden eğitimi öğretmen adaylarının Sporcu olarak lisanslı ve aktif olarak Spor yapıyor oluşuna göre Öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarını belirlemeye yönelik yapılan Mann-Whitney-u Test

Sporcu olarak lisanslı ve aktif olarak Spor yapıyor musunuz?	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	u	p
Evet	27	87,65	8414,50	3345,500	,516
Hayır	145	92,40	2217,50		
Total	172				

Sporcu olarak lisanslı ve aktif olarak Spor yapan beden eğitimi öğretmen adayları ile lisanslı veya aktif olarak spor yapmayanlar arasında anlamlı fark bulunamamıştır ($p < 0,05$). Beden eğitimi öğretmen adaylarının spor yapma değişkeni bakımından yapmayanlara göre anlamlı olarak fark bulunmadığı gibi Sporcu olarak lisanslı ve aktif olarak Spor yapıyor olması da istatistiksel olarak anlamlı bir fark yaratmamıştır.

Beden eğitimi öğretmen adaylarının yeterlik algıları ne düzeydedir? Olarak şekillendirilmiştir. Beden eğitimi Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterlilik algılarının ne düzeyde olduğunu belirleyebilmek amacı ile yeterlilik puanlama ortalaması, standart sapması, minimum ve maximum değerler hesaplanmış analiz sonuçları Tablo 12’ de verilmiştir.

Aday Öğretmenin Kendine ilişkin Yeterlik Algısı Ölçeği 5 li likert tipinde yapılandırılmış olup bu çalışmada, “bana hiç uygun değil” $\bar{x} = 1.00 - 1.79$ “bana uygun değil” $\bar{x} = 1.80 - 2.59$ “hiçbir fikrim yok” $\bar{x} = 2.60 - 3.39$ “bana uygun” $\bar{x} = 3.40 - 4.19$ “bana çok uygun” $\bar{x} = 4.20 - 5.00$ şeklinde derecelendirilmiştir.

Tablo 12. Beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin mesleki yeterlilik algılarını tanımlayıcı istatistikler.

	n	$\bar{x}$	SS	Min.	Max.
Toplam	172	4.065	.500	1.00	5.00

Beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin mesleki yeterlilik algıları $\bar{x} = 4.065$ ile bana uygun seçeneğine denk geldiğini ve ölçekten alınabilecek minimum ve maksimum değerlere göre aday öğretmenlerin kendilerine ilişkin yeterlilik algılarının oldukça yüksek olduğu söylenebilir.

Beden eğitimi Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterlilik algıları cinsiyet değişkenine göre farklılaşmakta mıdır? Şeklinde belirtilmiştir.

Tablo 13. cinsiyet değişkenine göre Beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmen mesleki yeterlilik algılarının değişkenini belirlemek için yapılan t- testi.

cinsiyet	n	$\bar{x}$	ss	t	p
kadın	40	4.194	.510	1.695	.642
erkek	132	4.026	.658		

*p<0,05

Tablo 13 de görülebileceği üzere cinsiyet değişkenine göre öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterlilik algıları arasında anlamlı fark bulunamamıştır (p<0,05). Kadın beden eğitimi öğretmen adaylarına ait $\bar{x}$ =4.194 olarak ve erkek beden eğitimi öğretmen adaylarının $\bar{x}$ =4.026 olarak bulunması her iki cinsiyete yönelik mesleki yeterlilik algılarının oldukça yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir. Cinsiyet değişkenine göre öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterlilik algılarının değişmemesinin sebebi ise kadın ve erkek beden eğitimi öğretmen adaylarının beden eğitimi öğretmenliği mesleği için kendilerini yeterli olarak algılamalarından kaynaklandığı söylenebilir.

Beden eğitimi Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterlilik algıları üniversite değişkenine göre farklılaşmakta mıdır? Şeklinde belirtilmiştir.

Tablo 14. Beden eğitimi öğretmen adaylarının üniversite değişkenine göre öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterlilik algıları düzeylerindeki farklılaşmayı belirlemeye yönelik yapılan t- testi.

Üniversite	n	$\bar{x}$	ss	t	p
Özel	74	4.193	.622	2.353	.536
Devlet	98	3.968	.621		

*p<0,05

Tablo 14 de üniversite değişkenine göre öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterlilik algıları düzeyleri arasındaki farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmektedir (p<0,05). Başka bir ifade ile üniversite değişkeni beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin algılarında anlamlı bir farklılık oluşturmamaktadır. Özel üniversitede eğitim gören Beden eğitimi öğretmen adaylarının $\bar{x}$ = 4.193 puan ortalaması ve Devlet üniversitesi, öğretmen adaylarının ise $\bar{x}$ = 3.968 puan ortalaması ile oldukça yüksek düzeyde mesleki yeterlilik algılarına sahip oldukları söylenebilir.

Beden eğitimi Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterlilik algıları sınıf değişkenine göre farklılaşmakta mıdır? Şeklinde belirtilmiştir.

Tablo 15. Beden eğitimi öğretmen adaylarının sınıf değişkenine göre öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterlilik algıları düzeylerindeki farklılaşmayı belirlemeye yönelik yapılan tek yönlü varyans analizi .

Sınıf	ss	df	$\bar{x}$	sd	F	p
Between Groups	3.112	3	1.037	2	2.619	.051
Within Groups	64.747	168	.385	197		
Toplam	67.859	171		199		

*p<0,05

Tablo 15'e göre; araştırma grubunun yeterlik algıları düzeyleri puan ortalamaları sınıf düzeyi değişkeni bakımından incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır [F=2,197; p>0,05]. Başka bir ifade ile 1.2.3. ve 4. Sınıflar arasında *öğretmen adaylarının* Kendine ilişkin Yeterlilik Algıları aynı düzeydedir.

Bu bağlamda 1. Sınıftan 4. Sınıfa kadar geçen 4 yıllık eğitim sürecinin öğretmen adaylarının kendilerine ilişkin yeterlilik algılarını değiştirmediği söylenebilir.

Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ait yeterlilik algıları Salon, saha, araç gereç, malzeme durumu değişkenine göre farklılaşmakta mıdır? Şeklinde belirtilmiştir.

Tablo 16. Beden eğitimi öğretmen adaylarının Salon saha araç gereç malzemedurmu değişkenine göre öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterlilik algılarının düzeylerindeki farklılaşmayı belirlemeye yönelik yapılan tek yönlü varyans analizi .

Salon saha araç gereç malzemedurmu	ss	df	$\bar{x}$	sd	f	p
Between Groups	.816	4	.204	2	.508	.730
Within Groups	67.043	167	.401	197		
Toplam	67.859	171		199		

*p<0,05

Tablo 16'ya göre; araştırma grubunun Salon, saha, araç gereç ve Malzeme durumu değişkeni bakımından tamamen yetersiz olarak gören veya tamamaen yeterli olarak gören beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterlikleri ve algı düzeylerinin ortalamalarına bakıldığında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır [F=2,197; p>0,05]. Bir diğer ifade ile Salon, saha, araç gereç ve Malzeme durumunun Tamamen yetersiz, Yetersiz, Biraz yeterli, Yeterli veya Tamamenyeterli olması, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterlik algılarını değiştirmemektedir denilebilir.

Tablo 17. Beden eğitimi öğretmen adaylarının spor yapıp yapmama değişkenine göre öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterlilik algıları düzeylerindeki farklılaşmayı belirlemeye yönelik yapılan t- testi.

Spor yapıyor musunuz?	n	$\bar{x}$	ss	t	p
Evet	97	4,125	,618	2.322	,964
Hayır	75	3,802	,633		
Total	172				

*p<0,05

Tablo 17 de belirtildiği üzere öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterlilik algıları spor yapan beden eğitimi öğretmen adaylarının $\bar{x}$ =4,125 puan ortalaması ile spor yapmayan beden eğitimi öğretmen adaylarının $\bar{x}$ = 3,802 puan ortalamalarına göre anlamlı fark bulunamamıştır (p<0,05). Spor yapan ve yapmayan beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleki yeterlilik algıları aynı düzeydedir.

Tablo 18. Beden eğitimi öğretmen adaylarının sporcu olarak lisanslı ve aktif olarak spor yapıyor olmaları değişkenine göre öğretmenlik mesleğine ilişkin Aday Öğretmenin Kendine ilişkin Yeterlik Algısı düzeylerindeki farklılaşmayı belirlemeye yönelik yapılan t- testi.

Sporcu olarak lisanslı ve aktif olarak Spor yapıyor musunuz?	n	$\bar{x}$	ss	t	p
Evet	27	4,0944	,612	.662	,315
Hayır	145	4,0288	,662		
Total	172				

*p<0,05

Tablo 18 de Sporcu olarak lisanslı ve aktif olarak Spor yapan beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleki yeterlilik algıları ile lisanslı veya aktif olarak spor yapmayanların mesleki yeterlilik algıları arasında farklılık bulunamamıştır (p<0,05). Sporcu olarak lisanslı ve aktif olarak Spor yapıyor olmaları değişkeni beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleki yeterlilik algılarını değiştirmemektedir.

Beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleki tutumları ve yeterlilikleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır? Şeklinde idi. Herhangi bir spor dalında lisanslı olarak faaliyet gösteren ve göstermeyen öğrencilerde öğrencilerin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum ölçeği ile *Aday Öğretmenin Kendine İlişkin Yeterlik Algısı Ölçeği* arasındaki ilişkinin belirlenebilmesi amacıyla korelasyon analizi yapılmış ve korelasyon katsayısı elde edilmiştir.

Tablo 19. Aday Öğretmenin Kendine İlişkin Yeterlik Algısı Ölçeği ve Öğrencilerin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutum Ölçeği İlişkisi.

	n	r	p
Tutum	172	-,040	,606
Yeterlilik	172	-,040	,606
Toplam	172		

Korelasyon analizi sonucuna göre; öğrencilere uygulanan mesleki yeterlilik algısı ölçeği ve öğrencilerin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum ölçeği arasında anlamlı düzeyde bir ilişki bulunmamaktadır ($r=-0.40$; $p=0,000<0.05$).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmadan yapılan çalışmalar sonucunda aşağıdaki sonuçlara varılmış ve bu bağlamda araştırmacılara önerilerde bulunulmuştur.

Sonuçlar

1. Beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları düşük düzeydedir.
2. Erkek öğrenciler kadın öğrencilere göre öğretmenlik mesleki tutumları daha yüksektir.
3. Öğrenim görülen üniversiteye göre öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeyleri değişmemektedir.
4. 1.Sınıf tan 4. Sınıfa kadar süren öğrenim yıllarında öğrencilerin her yıl öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum düzeyleri yükselmektedir.
5. Salon saha araç gereç ve malzeme durumunu tamam yeterli ve tamamen yetersiz olması öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeyleri değişmemektedir.
6. Öğretmen adaylarının spor yapıyor veya yapmıyor olmaları öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum düzeylerini değişmemektedir.
7. Öğretmen adaylarının Sporcu olarak lisanslı ve aktif olarak Spor yapıyor olmaları öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum düzeylerini değişmemektedir.
8. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik yeterlilik algılarının oldukça yüksek düzeydedir.
9. Öğretmen adaylarının cinsiyetleri öğretmenlik mesleğine yönelik yeterlilik algılarını değişmemektedir.
10. Öğrenim görülen üniversite, öğrencilerin öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterlilik algılarını değişmemektedir.
11. Öğrenim görülen sınıf düzeyi, öğrencilerin öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterlilik algılarını değişmemektedir.
12. Salon saha araç gereç ve malzeme durumunun tamamamen yeterli ve tamamen yetersiz olması öğrencilerin, öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterlilik algılarını değişmemektedir.
13. Öğretmen adaylarının spor yapıp yapmamaları öğretmenlik mesleğine yönelik yeterlilik algılarını değişmemektedir.
14. Öğretmen adaylarının Sporcu olarak lisanslı ve aktif olarak Spor yapıyor olmaları öğretmenlik mesleğine yönelik mesleki yeterlilik algılarını değişmemektedir.
15. Beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları ile mesleki yeterlilik algıları arasında anlamlı düzeyde bir ilişki yoktur.

Öneriler

Beden eğitimi öğretmen adaylarının tutumlarının geliştirilmesi için ve mesleğe karşı ilgilerinin olup olmadığını belirleyen testler yapılmalı, mesleki yeterliliklerinin artırılması için ise yeteneklerini geliştirecek programlar ve dersler konulmalıdır. Ayrıca beden eğitimi seçecek olan öğrenci adaylarının mesleği seçmelerinde teşvik edici çalışmalar yapılmalı ve sportif faaliyetleri artırıcı, ayrıca mesleği de zevk verici hale getirilmesi uygun olur. Beden eğitimi yüksek okullarında öğretmenlik mesleğine ait tutumları geliştirici faaliyetler, programlar hazırlanmalı. Yurt dışındaki üniversitelerin konuyla ilgili başka bir araştırma ile sonuçlar karşılaştırılıp farklılık olup olmadığı ile ilgili çalışma yapılabilir. Başka ülkelerdeki üniversitelerle aynı araştırma yapıp karşılaştırılabilir.

Araştırmanın Sınırlılıklar

1. Araştırma Spor yapan ve yapmayan beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının değerlendirilmesi amacıyla hazırlanmış ve veri toplama araçları kişisel bilgi formu, öğretmenlik mesleği tutum ölçeği ve yeterlilik ölçeği ile sınırlıdır.
2. Araştırma öğrencilerin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları ile sınırlıdır.
3. Araştırmanın niceliksel boyutu 2016-2017 eğitim öğretim yılının II. yarısında Beden Eğitimi Yüksek Okullarında öğrenim gören toplam 172 öğrencisi ile sınırlıdır.
4. Araştırma tutum ölçeği ve yeterlilik ölçeğinde verilen maddeler ile sınırlıdır.

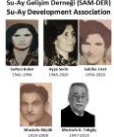
KAYNAKLAR

- Akyüz, Y. (1993). *Türk Eğitim Tarihi*. İstanbul: Kültür Koleji Yayınları.
- Arıkan, R. (2004). *Araştırma teknikleri ve rapor hazırlama*. Ankara: Asil Yayınları.
- Aşkar, P. ve Erden M. (1987). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği. *İstanbul: Çağdaş Eğitim Yayınları*.
- Atalay, C. (2005). Öğretmen Liselerindeki Öğrencilerin Kişilik Özellikleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkiler. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aysu, B. (2007). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumlarının İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Bandura, A., (1993). Perceived Self-Efficacy in Cognitive Development and Functioning. *Educational Psychologist*, 28, 117-148.
- Bandura, A. (1986). *Social Foundation of Thought and Action: A Social Cognitive Theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall, 1986.
- Bilgin, N. (1995). *Sosyal Psikolojide Yöntem ve Pratik Çalışmalar*. Sistem Yayınları İstanbul.
- Bulut, İ. (2009). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarının Değerlendirmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14, 13-24.
- Bümen N. T. & Ercan Özyayın, T. (2013). Adaylıktan göreve öğretmen özyeterliliği ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlardaki değişimler. *Eğitim ve Bilim*, 38(169), 109-125.
- Çapa, Y., Çil, N. (2000). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumların Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* S. 18. Ankara.
- Çapri, B. ve Çelikkaleli, Ö. (2008). Öğretmen adaylarının öğretmenlik ilişkili tutum ve mesleki yeterlik inançlarının cinsiyet, program ve fakültelerine göre incelenmesi. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 9(15), 33-53.
- Çetin, Ş. (2003). *Anadolu Öğretmen Lisesi ve Düz Lise Çıktılı Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi, 306 S.
- Çetin, Ş. (2006). Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi, Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması. *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 28-37.
- Demirhan G., (2003). Dünyada Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirme. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, (300): 13. Demirel Ö. *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: USEM Yayınları, 1997.

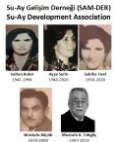
- Ekiz, D.(2006). “Sınıf Öğretmenliği Mesleğine Yönelen Adayların Profilleri ve Geleceğe Yönelik Beklentilerinin incelenmesi”. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Cilt: 16, Sayı: 1 Sayfa: 131-147, ELAZIĞ*.
- Erhan, E., (2009). Doğu Anadolu Bölgesi il merkezlerinde beden eğitimi dersinin işlenebilirliği, beden eğitimi öğretmenlerinin sorunları ve bunların öğrenci tutumları üzerine etkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Erkuş, A., Sanlı, N., Bağlı, M. T. ve Güven, K. (2003). Öğretmenliğe ilişkin tutum ölçeği *Eğitim ve Bilim*, 25(116), 27-33.
- Eroğlu, B. (2011). Öğretmenlik uygulamasının beden eğitimi öğretmeni adaylarının mesleki yeterlikleri ve mesleğe yönelik tutumları üzerine etkileri. Gazi Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Ankara.
- Eroğlu, C. (2013). Beden eğitimi öğretmen adaylarının öz-yeterlikleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Aksaray.
- Eskicimalı, A. (2002). ‘Eğitim, öğretim ve öğretmenlik mesleği’. Öğretmenlik mesleğine giriş. Pegem A Yayıncılık, Ankara. mesleğine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 16(2), 253-275.
- Gawith, G. (1995). *A serious look at self-efficacy: Or waking beeping Slooty*.
- Gerek, R.(2006). Düziçi Anadolu Öğretmen Lisesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, K.Maraş.
- Güdek, B.(2007) Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 1.ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutumlarının Öğrenciye Ait Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara.
- Güllü, M., Güçlü, M., Zorba, E. ve Tekin, M., (2007). 1926-1927 Yılları Arası Çeşitli Kurumların Beden Eğitimi Spor Öğretmenliği Bölümlerinin Öğretim Programlarının İncelenmesi. 5. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu, Adana.
- Güllü, M., Güçlü, M., Zorba, E. ve Tekin, M., (2007). 1926-1927 Yılları Arası Çeşitli Kurumların Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümlerinin Öğretim Programlarının İncelenmesi. 5. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu, Adana.
- Ilıkan, A.H.(2007). Öğretmenlerin mesleki ve kişisel yeterliklerinin eğitim üzerine etkisi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- İnceoğlu, M. (1993). *Tutum Algı İletişim*. Verso Yay., Ankara.
- Karadağ, E.(2009). Yapılandırmacı öğrenme ile ilgili öğretmen yeterliliği ölçeği”nin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenilirlik analizleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 7(1)153-175
- Karacaoğlu, Ö.C.,(2008). Öğretmenlerin Yeterlilik Algıları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, V(1), 70-97.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2005). *Yeni İnsan ve İnsanlar*, Evrim Yay., İstanbul.
- Kaptan, S. (1998). Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri. Tekişik Web Ofset Tesisleri, Ankara.
- Koçer, H. A., (1992). *Türkiye’de Modern Eğitimin Doğuşu ve Gelişimi*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Konuk, E. N., (2011). Müzik Öğretmeni Adaylarının Öğretmenliğe İlişkin Tutum ve Mesleki Yeterlilik Algı Düzeylerinin Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Korkmaz, G., (2009). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Okul Yaşam Kalitesini Algılama Düzeyleri ve Mesleki Tutumlarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı.
- Köksalan, B.(1999). Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçimini Etkileyen Faktörler. İnönü Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi, Malatya.
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2009). Öğretmen Yeterlikleri İlgili Yayınlanan MEB Genelgesi: Öğretmenlik Yeterlikleri ve Okul Temeli Mesleki Gelişim Modeli. MEB, Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü. Genelge 2009/47.
- Morgan, C. T., (1998). *Psikolojiye Giriş. (12. Baskı)*. (H. Arıcı, O. Aydın ve diğerleri, Çev.). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Psikoloji Bölümü Yayınları No:1.
- Nebioğlu, D., (2004). *Beden Eğitimi Dersi Genel Esasları Planlaması ve Denetimi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Oğuzkan, F.(1998). *Öğretmenliğin Üç Yönü*. Kadioğlu Matbaası, Ankara.

- Özkan, H. H. (2012). Öğretmenlik formasyon programındaki öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının incelenmesi (SDÜ Örneği). *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 13(2), 29-48.
- Pehlivan, Z., Esen, N. ve Dönmez, B. (1994). Ders dışı okul spor etkinliklerinin eğitim programı açısından araştırılması. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor 2.Ulusal Sempozyumu, 16-18 Aralık, 1993, Manisa. Milli Eğitim Basımevi, s. 250-251. Ankara.
- Pehlivan, Z. (2010). Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Fiziksel Benlik Algıları ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Analizi. *Eğitim ve Bilim*, 35 (156) 126-141.
- Sandıkçı, M., (2011). Beden Eğitimi Öğretmen Adayları İle Diğer Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutum ve Öz-Yeterlilikleri. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı.
- Say, M., (2005). Fen Bilgisi Öğretmenlerinin Öz Yeterlilik İnanışları.Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Seçkin, A., (2011). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Öz-Yeterlilik İnançlarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı.
- Semerci, Ç. (2004). Türkiye 'de Öğretmenlik Tutumları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Elazığ.
- Şahin, H. M., (2005). *Beden Eğitimi ve Spor Sözlüğü*. İstanbul: Morpa Yayıncılık
- Taşdemir, M. "Sınıf Öğretmeni Adaylarının Formasyon (Öğretmenlik Meslek Bilgisi) Yeterlilikleri". *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı:132. 1996.
- TED (2009). Öğretmen yeterlilikleri(özet rapor).Türk Eğitim Derneği.
- Türkmen, F., Eğitimin Ekonomik ve Sosyal Faydaları ve Türkiye'de eğitim Ekonomik Büyüme İlişkisinin Araştırılması, D.P.T. Yayınları, No:2655 Ankara, <http://ekutup.dpt.gov.tr/egitim/turkmenf/ekonomik.pdf>. 29/11/2005
- Ülgen, G., (1995). *Eğitim Psikolojisi: Birey ve Öğrenme*. Ankara: Bilim Yayınları.
- Ünal, S., ve Ada, S.(2004). *Öğretmenlik mesleğine giriş*(3. Baskı). İstanbul: Marmara üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Ünal, S.(2000). Toplam Kalite Yönetiminde Eğitim Örgütü Yöneticilerinin Sorumlulukları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. Sayı 22, 2000.
- Varol, B., (2007). Beden Eğitim ve Spor Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Öz Yeterlilikleri. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri ve Anabilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı.
- Woolfolk Hoy, A. and Burke Spero, R., (2005). Changes in teacher efficacy during the early years of teaching: a comparison of four measures. *Teaching And Teacher Education*, 21, 343-356 .
- Yaman, E.(2002). Öğretimde Kalite Açısından Öğretim Elemanlarının Öğretmenlik Meslek Bilgisi Yeterliliklerinin Değerlendirilmesi (Sakarya Üniversitesi Örneği).Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

EXTENDED ABSTRACT

The main purpose of this research is to identify the attitudes and professional competence perspectives towards teaching profession of prospective physical education teachers, in order to see if they differentiate in certain aspects. The main scope for the reseach are the students who are studying in Physical Education Higher Education in Turkish Republic of Northern Cyprus and the research sample has been chosen with the most suitable method as 1 government university and 1 private univeristy, that are consisted of 172 students who are stuying in the mentioned field. For the reseach, to be able to collect data, Semerci (1999)'s 'Teachers' Attitude Scale Related to Teaching Profession' and Çakır, Erkus ve Kılıç's 'Candidate Teacher's Self-Related Proficiency Perception Scale' have been used. Furthermore, to be able to identify independent variables such as univeristy, gender, class, related equipment, sports involvement, licenced/not-licenced, active/passive classifications, a survey was developed by the researcher. Data analysis have been carried out with persentages (%), frequency distribution (f), 't test'; to be able to calculate the mean score between diffentiating groups, one-way

analysis of variance ANOVA, Mann-Whitney-u Test for non-parametric data have been used and Kruskal-Wallis Test Error Margin has been considered as .05. In the research, firstly, it can be seen that, prospective teachers' attitudes towards physical education teaching is low. When gender difference is considered, male students are more advantageous, when university difference is considered, similar results can be obtained however when grade/class division is considered, it can be seen that attitudes are improving through out the years. Similar results have been obtained when field, equipment, gym, sports involvement, licence aspects are considered. Secondly, teachers' self related competency perspectives are observed to be very developed with no gender and no university differentiation. Similar results obtained when class/grade division were considered on self competency perspectives starting on from year 1 until 4 as well as the field, equipment, gym, sports involvement, licence considerations. Results: The attitudes of the pre-service physical education teachers towards the teaching profession are low. Male students have higher teaching professional attitudes than female students. The attitudes of the prospective teachers towards the teaching profession do not change according to the university. During the years of education from 1st to 4th grade, students' attitudes towards teaching profession increase each year. Attitude levels towards teaching profession do not change because the field equipment and materials are completely adequate and completely inadequate. Whether or not trainees do sports does not change their attitudes towards teaching profession. The fact that teacher candidates are practicing sports as licensed and active athletes does not change their attitudes towards teaching profession. Prospective teachers' perceptions of proficiency towards teaching profession are quite high. The gender of the prospective teachers does not change their perceptions of proficiency for the teaching profession. The university does not change the students' perception of proficiency regarding the teaching profession. The level of education does not change the students' perception of proficiency regarding the teaching profession. The fact that the hall field equipment and supplies are completely sufficient and completely insufficient does not change the students' perception of competence related to the teaching profession. Whether or not trainees do sports does not change their perceptions of proficiency for the teaching profession. The fact that teacher candidates are practicing sports as licensed and active athletes does not change their perception of professional competence for teaching profession. There is no significant relationship between pre-service teachers' attitudes towards teaching profession and perceptions of professional competence. Suggestions: In order to improve the attitudes of physical education teacher candidates and to determine whether they have an interest in the profession, tests should be done and programs and courses should be put in place to improve their professional competencies. In addition, encouraging efforts should be made for the prospective students who will choose physical education to choose the profession and it is appropriate to make sporting activities more enjoyable and also to make the profession enjoyable. In schools of physical education, activities and programs that improve attitudes towards teaching profession should be prepared. Another research on the subject of universities abroad can be compared with the results and studies can be done on whether there is a difference. The same research can be done and compared with universities in other countries.